

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000085

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-02-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шелевер Наталія Василівна

2. Nataliia Shelever

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3641-4910

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 12.00.02

Назва наукової спеціальності: Конституційне право; муніципальне право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 07-03-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 61.051.07

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15, 10.15.01

Тема дисертації:

1. Принцип справедливості в конституційному праві України
2. The Principle of Justice in the Constitutional Law of Ukraine

Реферат:

1. Дисертацію присвячено дослідженню принципу справедливості в конституційному праві України. Розглянуто проблеми реалізації конституційного принципу справедливості та надано пропозиції для їх вирішення. Досліджено історію розвитку принципу справедливості в конституційній традиції та зроблено висновок, що нові умови життя диктують нові проблеми і тема справедливості є вічною, потребує постійного дослідження та існуватиме доти, поки існує людство. Обґрунтовано, що справедливість пройшла довгий шлях свого розвитку, але стосовно розкриття змісту цієї категорії сучасні філософи до сих пір не можуть прийти до єдиної точки зору. Зроблено висновок, що справедливість, як цінність, змістовно

характеризується актуальною присутністю та існуванням всіх інших цінностей у несуперечливому співвідношенні між собою. Сформульовано авторське визначення конституційного принципу справедливості. З'ясовано, що сутність інших принципів не може бути в повній мірі розкрита без даного принципу, оскільки реалізація будь-якого з них завжди порівнюється з феноменом справедливості. У дисертації надаються пропозиції щодо удосконалення реалізації в Україні справедливості як конституційної цінності та принципу конституційного права. Проведено співвідношення принципу справедливості з принципом законності, рівності та визначено перспективи удосконалення їх реалізації. Досліджено справедливість як принцип правозастосовної діяльності. Розглянуто реалізацію конституційного принципу справедливості в соціальній сфері, економіці та надано відповідні пропозиції для вирішення проблем, які виникають на практиці. Досліджено проблеми забезпечення права на свободу сексуальної орієнтації та гендерну ідентичність в Україні та вказано на шляхи їх вирішення. Досліджено конституційне право на справедливий суд та його складові. Вказано на труднощі, які виникають при забезпеченні права на справедливий суд, та надано рекомендації для їх розв'язання. Охарактеризовано реалізацію конституційного принципу справедливості при ухваленні судових рішень, вплив суддівського розсуду на прийняття справедливих рішень. Досліджено проблеми виконання судових рішень в Україні та надано пропозиції щодо покращення стану їх виконання. Обґрунтовано, що належний судовий захист є неможливим без ефективного виконання рішення, бо лише тоді принцип справедливості втілюється у життя.

2. The dissertation is devoted to the study of the principle of justice in the constitutional law of Ukraine. The problems of realization of the constitutional principle of justice are considered and proposals for their solution are made. The author studies the history of the development of the principle of justice in the constitutional tradition and concludes that new conditions of life dictate new problems and the topic of justice is eternal, requires constant research and will exist as long as humanity exists. It is substantiated that justice has come a long way in its development, but modern philosophers still cannot come to a common point of view regarding the disclosure of the content of this category. It is concluded that justice as a value is substantively characterized by the actual presence and existence of all other values in a consistent relationship with each other. The author's definition of the constitutional principle of justice is formulated. It is found that the essence of other principles cannot be fully disclosed without this principle, since the implementation of any of them is always compared with the phenomenon of justice. The dissertation provides proposals for improving the implementation of justice in Ukraine as a constitutional value and a principle of constitutional law. The author correlates the principle of justice with the principles of legality and equality and identifies the prospects for improving their implementation. The author studies justice as a principle of law enforcement. The author examines the implementation of the constitutional principle of justice in the social sphere and economy and provides relevant proposals for solving problems arising in practice. The author examines the problems of ensuring the right to freedom of sexual orientation and gender identity in Ukraine and points out the ways to solve them. The author analyzes the constitutional right to a fair trial and its components. The difficulties encountered in ensuring the right to a fair trial are pointed out and recommendations for their solution are provided. The author characterizes the implementation of the constitutional principle of fairness in court decision-making and the impact of judicial discretion on fair decision-making. The problems of enforcement of court decisions in Ukraine are investigated and proposals are made to improve the state of their enforcement. It is substantiated that proper judicial protection is impossible without effective enforcement of a judgment, since only then the principle of justice is realized.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Shelever N. Problems implementation of constitutional principle of justice in the economy in condition of the Covid-19 pandemic. *Pandemic Economic Crisis: Changes and New Challenges to Society* : scientific monograph / edited by M. Bezpartochnyi. VUZF University of Finance, Business and Entrepreneurship. Sofia: VUZF Publishing House "St. Grigorii Bogoslov", 2020. P. 188–197
- Шелевер Н. В. Принцип справедливості в римському праві. Аналітично-порівняльне правознавство. 2020. № 4. С.148–153.
- Шелевер Н. В. Принцип соціальної справедливості в конституційному праві. Південноукраїнський правничий часопис. 2020. № 3. С. 33–38. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2020.3.7>
- Шелевер Н. В. Принцип справедливості у філософії античних філософів. Ампаро. 2020. № 4. Том 2. С. 33–39. DOI: <https://doi.org/10.26661/2616-9444-2020-4.2-05>
- Шелевер Н. В. Конституційне право на справедливий суд в контексті статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. Юридичний вісник. 2020. № 5. С. 72–78. DOI: <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i5.2004>
- Шелевер Н. В. Принцип справедливості та його реалізація Конституційним Судом України при здійсненні правосуддя. Актуальні проблеми держави і права. 2020. № 86. С. 259–263. DOI: <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i86.2453>
- Шелевер Н. В. Справедливість як основоположний принцип права. Актуальні проблеми держави і права. 2021. № 89. С. 113–118. DOI: <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i89.3199>
- Шелевер Н. Поняття та зміст конституційного принципу справедливості. Конституційно-правові академічні студії. 2021. Вип. 1. С. 65–72. DOI: <https://doi.org/10.24144/2663-5399.2021.1.07>
- Шелевер Н. В. Справедливість – обов'язкова вимога судового рішення. Право і суспільство. 2021. № 6. С. 22–27. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2021.6.3>
- Шелевер Н. В. Особливості реалізації принципу справедливості під час виконання судових рішень. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2021. № 5. С. 17–21. DOI: <https://doi.org/10.15421/392193>
- Шелевер Н. В. Реалізація принципу соціальної справедливості у відносинах із соціальної підтримки населення в умовах пандемії COVID-19: досвід України та держав-членів Європейського Союзу. Актуальні проблеми політики. 2022. Вип. 69. С. 149–152. DOI: <https://doi.org/10.32837/app.v0i69.1316>
- Шелевер Н. В. Конституційне право на доступ до суду в умовах воєнного стану та пандемії COVID-19. Актуальні проблеми політики. 2022. Вип. 70. С. 156–163. DOI: <https://doi.org/10.32782/app.v70.2022.24>
- Шелевер Н. В. Особливості забезпечення конституційного права на справедливий суд під час війни. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Право». 2022. № 71. С. 104–107. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.71.16>
- Шелевер Н. Конституційний принцип справедливості як основа прав людини. Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ. 2022. Спеціальний випуск № 2. С. 293–297. DOI: [10.31733/2078-3566-2022-6-293-297](https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-6-293-297)
- Гербут В. С., Лазур Я. В., Шелевер Н. В. Забезпечення та захист права на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність крізь призму виконання рішень ЄСПЛ. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 1. С. 674–678. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/160>
- Шелевер Н. В., Лазур Я. В., Гербут В. С. Проблемні питання виконавчого провадження під час дії воєнного стану в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 2. С. 652–655. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-2/156>
- Шелевер Н. В. Захист прав ЛГБТ-спільноти під час війни в Україні. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Право». 2024. № 83. Ч. 1. С. 151–155. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.1.21>

- Шелевер Н. В. Конституційний принцип справедливості в механізмі здійснення правосуддя. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2020. Vol. 2, No. 3. P. 254–259.
- Shelever N., Bilash O. Constitutional principle of justice in Ukraine in its genesis and implementation in practice. *Teka Komisji Prawniczej PAN Oddział w Lublinie*. 2021. Vol. XIV, No. 1. P. 55–65. DOI: <https://doi.org/10.32084/tekapr.2021.14.1-6>
- Shelever N. Constitutional principle of justice as a basic for attracting foreign investments in Ukraine. *European Socio-Legal and Humanitarian Studies*. 2021. No. 2. P. 91–99.
- Шелевер Н. Виконання судових рішень – складова права на справедливий суд. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2022. № 1. С. 207–214. DOI: <https://doi.org/10.30525/2592-8813-2022-1-24>
- Shelever N., Herevych M., Fenych Y., Sukhan I., Cherevko P. Guarantees for the exercise of the constitutional right of access to justice. *Cuestiones Politicas*. 2023. Vol. 41, No. 79. P. 706–722.
- Shelever N., Voron D., Antalovtsi O., Boldizhar S., Lohvynenko Ye. The constitutional right to a reasonable period of consideration of the case. *Baltic Journal of Law & Politics*. 2023. Vol. 16, No. 1. P. 401–409. DOI: [10.2478/bjlp-2023-0000028](https://doi.org/10.2478/bjlp-2023-0000028)
- Shelever N., Varynskyi V., Burdonosova M., Rogach O., Pylyp V. Electronic means of ensuring fair justice: contemporary and development prospects. *Lex Humana*. 2024. Vol. 16, No. 1. P. 557–572.
- Shelever N., Tychyna D., Galagan S., Cherniavska O., Bystrytskyi B. Prospects of justice for crimes against human peace and security. *Archives des Sciences*. 2024. Vol. 74, Issue 3. P. 139–145. DOI: <https://doi.org/10.62227/as/74323>
- Шелевер Н. В. Справедливість як основоположний принцип конституційного права України. *Evropský politický a právní diskurz*. 2020. Svazek 7. 4. vydání. S. 44–48. DOI: [10.46340/eppd.2020.7.4.7](https://doi.org/10.46340/eppd.2020.7.4.7) (Scopus).
- Rogach O., Shelever N., Herevych M., Shulhan I., Muzyka M. Peculiarities of ensuring the constitutional right to a fair trial: international and national aspects. *Cuestiones Politicas*. 2022. Vol. 40, No. 75. P. 615–635. DOI: [10.46398/cuestpol.4075.37](https://doi.org/10.46398/cuestpol.4075.37) (Web of Science).
- Shelever N., Filipiska N., Varunts L., Pylyp V., Voron D. Constitutional law and judicial guarantees: their structure and interpretation at the national and international level. *Cuestiones Politicas*. 2023. Vol. 41, No. 77. P. 256–269. DOI: [10.46398/cuestpol.4177.17](https://doi.org/10.46398/cuestpol.4177.17) (Web of Science).
- Varynskyi V., Shelever N., Yankovyi M., Pylyp V., Antalovtsi O., Halahan O. Use of the «Electronic Court» service as a means of citizens' access to the judiciary. *Lex Humana*. 2024. Vol. 16, No. 1. P. 249–266. (Web of Science).
- Shelever N., Rogach O., Antalovtsi O., Voron D., Pylyp V. Justice of judicial procedure conceptual basis and national characteristics. *Revista Brasileira de Direito, Passo Fundo*. 2024. Vol. 20, No. 1. 15 p. DOI: [10.18256/2238-0604.2024.v20i1.4987](https://doi.org/10.18256/2238-0604.2024.v20i1.4987) (Web of Science).
- Шелевер Н. В. Особливості дотримання процесуальних строків під час російсько-української війни. *Закарпатські правові читання. Сталий розвиток та інституційна спроможність в умовах війни: національний та міжнародно-правовий аспекти : матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 26-27 квітня 2024 р.)*. Ужгород, 2024. С. 297–299.
- Шелевер Н. В. Реалізація принципу справедливості при захисті прав ЛГБТ-військових під час війни в Україні. *Матеріали 78-ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу юридичного факультету*. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2024. С. 173–176.
- Шелевер Н. В. Конституційне право на виконання судового рішення в умовах воєнного стану в Україні. *Матеріали 77-ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу юридичного факультету*. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. С. 83–85.
- Шелевер Н. В. Справедливість як принцип юридичної відповідальності. *Закарпатські правові читання. Право як інструмент стійкості та розвитку в умовах сучасних цивілізаційних викликів : матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 27 квітня 2023 р.)*. Ужгород, 2023. С. 150–152.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дешко Людмила Миколаївна
2. Liudmyla Deshko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Медвідь Андрій Богданович
2. Andrii B. Medvid

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 01597980

Місцезнаходження: вул. Туган-Барановського, буд. 10, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Укоопспілка

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скрипнюк Олександр Васильович

2. Oleksandr Skrypniuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Карабін Тетяна Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Карабін Тетяна Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Карабін Т.О.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна